Lieta Nr. A42636307
A6501-09/36

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2009.gada 20.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Kudrēviča,

piedaloties Liepājas pilsētas domes pilnvarotai pārstāvei *D.A.*,

atklātā tiesas sēdē 2009.gada 7.jūlijā Lielā ielā 4, Liepājā izskatīja administratīvo lietu *J.R.* (*/personas kods/*) sūdzībā par Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1452.

Aprakstošā daļa

[1] Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 2.nodaļas 2.iecirkņa (turpmāk arī – LPRPP KPB) vecākais inspektors *U.Š.* 2007.gada 5.septembrī sastādīja *J.R.* (turpmāk arī – sūdzības iesniedzēja) administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PA 196670 par to, ka 2007.gada 5.septembrī pieteicēja patvarīgi centās iznest no veikala „Maxima" preci – miltus par 0,53 Ls, ar ko tika pārkāpts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 176.pants *(lietas 15.lapa).*

Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija (turpmāk arī - komisija), izskatot administratīvās lietas materiālus, 2007.gada 1.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.1452 (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru nolēma *J.R.* uzlikt naudas sodu Ls 50 apmērā *(lietas 11.lapa).*

[2] Nepiekrītot minētajam Lēmumam, *J.R.* 2007.gada 17.oktobrī ar sūdzību vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot Lēmumu kā prettiesisku atcelt *(lietas 4. un 5.lapa).*

Sūdzību *J.R.* pamatojusi ar sekojošiem argumentiem.

[2.1] 2007.gada 1.oktobrī Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija bez pieteicējas klātbūtnes izskatīja administratīvo protokolu ar kuru pieteicēja sodīta Ls 50 apmērā par to, ka 2007.gada 5.septembrī centusies no veikala iznest pārtikas preci – miltus Ls 0,53 vērtībā. Pieteicēja paziņojumu par ierašanos uz sēdi saņēmusi tikai 2007.gada 5.oktobrī.

[2.2] 2007.gada 5.septembrī pieteicēja pēc darba ap plkst.18 ieradusies veikalā „Maksima" Liepājā, Ziemeļu ielā 10, kur iegādājusies pārtikas preces, tajā skaitā arī miltu paku Ls 0,53 vērtībā. Iepirkumi tika ielikti veikala ratiņos, taču pie kases pieteicēja, izkraujot uz letes pārtikas preces, nav pamanījusi, ka miltu paka palikusi ratiņos. Kasiere, neizsitot čeku un nesaņemot no pieteicējas naudu, sākusi uz pieteicēju kliegt, ka viņa vēlas nozagt miltu paku. *J.R.* sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols pēc LAPK 176.panta.

[2.3] Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka nav veikusi darbības, kas norādītas LAPK 176.pantā, jo, iegādājoties preces, nav apgājusi likumā noteikti kārtību preču piegādei veikalā „Maxima". Veikalā nav pieejami noteikumi kādā kārtībā izkraut un uzrādīt preces kasierim.

[2.4] Sūdzības iesniedzējai nav bijis nodoms izdarīt nedz zādzību, nedz LAPK 176.pantā paredzētās darbības, ko var apliecināt veikalā strādājošās personas, kuras iebildušas pret pieteicējas aizturēšanu.

[3] Liepājas pilsētas dome 2007.gada 26.novembrī iesniedza Administratīvajā rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus *(lietas 26. un 27.lapa),* kuros norādīja, ka nav pamata atcelt Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1452 tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[3.1] Liepājas pilsētas dome nepiekrīt sūdzības iesniedzējas norādītajam, ka *J.R.* nav saņēmusi likumā noteiktajā kārtībā paziņojumu par administratīvās sēdes izskatīšanas laiku un vietu.

Liepājas pilsētas dome uzaicinājumu ierasties uz Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 1.oktobra sēdi saskaņā ar LAPK 268^{1}.panta otro daļu nosūtījusi 2007.gada 20.septembrī ierakstītā pasta sūtījumā. Sūdzības iesniedzēja nav iesniegusi vai norādījusi ticamus iemeslus paziņojuma nesaņemšanai.

Saskaņā ar LAPK 260.panta trešo daļu lietu bez personas klātbūtnes var izskatīt tikai tad, ja ir zināms, ka tai savlaicīgi paziņots par lietas izskatīšanas vietu un laiku, un ja no tās nav saņemts lūgums atlikt lietas izskatīšanu. Tā kā aicinājums sūdzības iesniedzējai tika nosūtīts savlaicīgi ierakstītā pasta sūtījumā un no sūdzības iesniedzēja netika saņemts lūgums atlikt lietas izskatīšanu, Liepājas pilsētas domes Administratīvā komisija bija tiesīga skatīt administratīvā pārkāpuma lietu un pieņemt lēmumu bez viņas klātbūtnes.

[3.2] LAPK 176.pants paredz sankciju naudas soda veidā līdz pat divsimt piecdesmit latiem. Komisija, pieņemot lēmumu, ir ņēmusi vērā LAPK noteikto soda mērķi un pārkāpuma raksturu, pārkāpējas personību, kā arī LAPK 32.panta otrajā daļā ietvertos apstākļus, kuri ir ietverti administratīvās lietas materiālos. Līdz ar to sūdzības iesniedzējai tika uzlikts nevis sankcijā paredzētais maksimālais sods, bet gan naudas sods Ls 50 apmērā.

[3.3] Lai gan sūdzības iesniedzēja savos paskaidrojumos, kas tika pievienoti administratīvā pārkāpuma protokolam, nav atzinusi savu vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, izskatot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, komisija secināja, ka viņa ir vainojama administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

[3.4] Sūdzības iesniedzēja savā pieteikumā tiesai norāda, ka komisija lēmumā norādījusi uz Krimināllikuma 180.panta pirmo daļu, taču minētais neatbilst patiesībai, jo komisija savā lēmumā nav atsaukusies uz Krimināllikuma normām.

[4] Uz tiesas sēdi sūdzības iesniedzēja nav ieradusies. Neierašanās iemesli tiesai nav paziņoti. Tiesas nosūtītā pavēste atgriezta atpakaļ tiesai. Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis uz tiesas sēdi ir ieradies.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu atzina, paskaidrojot, ka saskaņā ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta praksi, konstatētais pieteicējas pārkāpums nav atzīstams par patvarību.

[5] Tiesa, konstatējusi, ka Liepājas pilsētas domes pārstāve norādīja, ka atzīst *J.R.* iesniegto sūdzību, uzskata, ka ir iespējams izskatīt lietu bez sūdzības iesniedzējas klātbūtnes, jo tiesas pavēste sūdzības iesniedzējai tika nosūtīta uz viņas norādīto adresi sūdzībā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, uzklausījusi Liepājas pilsētas domes pārstāves tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 1.oktobra lēmums Nr.1452 ir ***atceļams*** un ***lietvedība ir izbeidzama***.

[7] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[7.1] 2007.gada 5.septembrī pēc darba ap plkst.18 pieteicēja iepirkusies veikalā „Maxima" Liepājā, Ziemeļu ielā 10, kur iegādājusies pārtikas preces, tajā skaitā arī miltu paku. Iepirkumi tika ielikti veikala ratiņos un pie kases izlikti uz letes. Pieteicēja nav pamanījusi, ka ratiņos palikusi miltu paka. Kasiere konstatējusi, ka ratiņos palikusi miltu paka un sākusi uz pieteicēju kliegt, ka pieteicēja grib nozagt miltus *(lietas 4.lapa).*

Kasiere izsaukusi apsargu, kurš pieteicēju aizturējis.

[7.2] 2007.gada 5.septembrī SIA „Maxima Latvija" pilnvarotā persona *A.M.* Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes priekšniekam nosūtījis iesniegumu par to, ka 2007.gada 5.septembrī SIA „Maxima Latvija" veikalā „Maxima X" Liepājā, Ziemeļu ielā 10 plkst.18:55 aiz kasu zonas apsargs *J.K.* aizturējusi *J.R.*, kura no veikala nesamaksājot centās iznest miltus „Valdo Ekstra" Ls 0,53 vērtībā *(lietas 17.lapa).*

[7.3] 2007.gada 5.augustā Valsts policijas Apvienības „Apsardze" Kurzemes starprajonu nodaļas kārtībnieks seržants *A.L.* nosūtījis Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes priekšniekam pulkvedim *A.V.* ziņojumu par to, ka 2007.gada 5.augustā plkst.18:55 nostrādāja trauksmes poga veikalā „Maxima" Ziemeļu ielā 10, Liepājā. Ierodoties objektā tika konstatēts, ka apsargs aizturējis *J.R.,* kura centusies no veikala iznest preci – miltus „Valdo Ekstra" Ls 0,53 vērtībā, par tiem nesamaksājot. Prece nebojāta atgriezta atpakaļ veikalam. Aizturētā persona nogādāta Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldē *(lietas 18.lapa).*

[7.4] 2007.gada 5.septembrī *J.R.* sastādīts Administratīvās aizturēšanas protokols Nr.343 par administratīvo aizturēšanu, kuru sastādījis LPRPP KPB vecākais inspektors virsleitnants *U.Š.* Protokolā norādīts, ka *J.R.* administratīvi aizturēta 2007.gada 5.septembrī plkst.19:55 par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts LAPK 176.pantā. Aizturētā persona atbrīvota 2007.gada 5.septembrī plkst.21:15. Protokolu parakstījusi arī *J.R. (lietas 24.lapa).*

[7.5] Pieteicēja savā paskaidrojumā norāda, ka 2007.gada 5.septembrī plkst.18:35 iegāja veikalā „Maxima X" tirdzniecības zālē, kura atrodas Liepājā, Ziemeļu ielā 10. Maksājot par precēm uz letes pieteicēja neizlika visas preces, kā rezultātā, izejot aiz kasēm, pieteicēju aizturēja apsardzes darbiniece, kura apgalvoja, ka pieteicēja nozagusi miltus. Pieteicēja kasierei paskaidrojusi, ka pirkusi divas pakas miltu, bet izrādās, ka kasiere kasē fiksējusi tikai vienu miltu paku. Kasiere atteikusies pieņemt no pieteicējas naudu par otru miltu paku *(lietas 23.lapa).*

[7.6] Pēc Iekšlietu ministrijas informācijas centra sniegtās informācijas pieteicēja iepriekš administratīvi sodīta vienu reizi – 2000.gada 20.aprīlī. Pieteicējai izteikts brīdinājums par naudas soda Ls 10 apmērā piemērošanu *(lietas 21.lapa).*

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu administratīvā tiesā procesa būtība ir tiesas kontrole par iestādes par izdotā administratīvā akta (.) tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, vai tas atbilst materiālo tiesību normām, un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām.

Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

Tā kā konkrētajā lietā apstrīdētais Lēmums ir pieņemts administratīvā pārkāpuma lietā, attiecīgi tiesiskās attiecības lietas ietvaros apspriežams un vērtējamas kopsakarā ar LAPK noteikumiem.

[9] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta ceturtajai daļai, iestāde administratīvo aktu pamato ar *Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem (..), kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.*

Tiesa, izvērtējusi Lēmumu, konstatē, ka Lēmums pamatots tikai ar LAPK 176.pantu (*lietas 11.lapa).*

[10] Saskaņā ar LAPK 210.panta pirmo daļu, lietas par pārkāpumiem, atbildība, par kuru izdarīšanu paredzēta LAPK 176. pantā, *izskata pašvaldību administratīvās komisijas.*

Savukārt, saskaņā ar LAPK 269.pantu, administratīvā pārkāpuma lietu izskata *pēc pārkāpuma izdarīšanas vietas.*

Līdz ar minēto tiesa secina, ka pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanā ir ievērota funkcionālā un teritoriālā piekritība.

[11] Saskaņā ar LAPK 7.panta pirmo daļu *nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā.*

Savukārt LAPK 9.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.*

Katra konkrēta administratīvā pārkāpuma sastāvu veido administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

[12] Konkrētajā gadījumā sūdzības iesniedzēja ir saukta pie administratīvās atbildības pēc LAPK 176.panta par *patvarību, t.i. par kādas darbības izdarīšanu patvaļīgi, apejot likumā noteikto kārtību, ja šī patvarība nav saistīta ar ievērojama zaudējuma nodarīšanu.*

Tādējādi, konkrētā administratīvā pārkāpuma objekts – pārvaldes kārtība; administratīvā pārkāpuma objektīvā puse – aktīvas darbības, kas izdarītas, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, un šo darbību rezultātā nav nodarīts būtisks kaitējums; administratīvā pārkāpuma subjektīvā puse – ar nodomu izdarīts pārkāpums; administratīvā pārkāpuma subjekts – (atbilstoši LAPK 12.pantam) persona, kura sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu.

Ja kaut viena no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošām pazīmēm iztrūkst, atzīstams, ka nodarījumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

[12.1] Jēdzieniski „patvarība" skaidrota kā patvaļa, kas izpaužas kādas darbības izdarīšanā, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, ja šīs darbības apstrīd valsts, pašvaldība vai kāda cita fiziska vai juridiska persona (*Juridisko terminu vārdnīca, Nordik, Rīga, 1998, 193.lpp.*).

[12.2] Savukārt LAPK administratīvais pārkāpums – „patvarība", ir ietverts LAPK 14.nodaļā, t.i. kā pārkāpums, kas apdraud noteikto *pārvaldes kārtību*.

[12.2.1] Tiesību teorijā atzīts, ka „.nodarījumu pret pārvaldes kārtību subjekti ir fiziskas personas, (.) kas vairumā gadījumu nav amatpersonas. Šos nodarījumus parasti izdara personas, kam valsts pārvaldes institūcijās nav dienesta pienākumu un kuras šo institūciju darbību apdraud no ārienes" (*Krimināltiesības, U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre, Rīga, 1999, 294.lpp.*).

Tādējādi secināms, ka likumā paredzētā kārtība ir saistīta ar valsts pārvaldes iestāžu un amatpersonu darbībām (piemēram, tiesu izpildītāju vai policijas darbinieku likumā paredzētā darbība), un šīs kārtības apiešana ir patvarība.

[12.2.2] Iepriekš [12.2.1] secinātais kā atziņa atbilst arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrai lietā par LAPK 176.panta piemērošanu *(skat. AT Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 27.oktobra spriedumu lietā SKA-303).*

[13] Tiesa konstatē, ka ierosinot administratīvo lietu tiesā, pastāvēja strīds par to, vai sūdzības iesniedzēja 2007.gada 5.septembrī patvarīgi iznesa pārtikas preci – miltus no veikala „Maxima" Liepājā, Ziemeļu ielā 10, tas ir, patvaļīgi rīkojās, apejot likumā noteikto kārtību.

[14] Izvērtējusi iepriekš konstatētos faktiskos apstākļus kopsakarā ar patvarību kā administratīvā pārkāpuma sastāvu reglamentējošām tiesību normām, uzklausījusi Liepājas pilsētas domes pārstāves paskaidrojumu, tiesa secina, ka *J.R. darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs*, attiecīgi atbildētājas lēmums Nr.1452 ir atceļams kā prettiesisks, savukārt, tiesvedība konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā *ir izbeidzama.*

[15] Tā kā tiesa atzinusi pārsūdzēto Lēmumu par prettiesisku un atceļamu sakarā ar administratīvā pārkāpuma sastāva neesamību sūdzības iesniedzējas darbībās, tiesas ieskatā lietā nav nepieciešams papildus vērtēt procesa dalībnieku argumentus attiecībā uz pārsūdzētā Lēmuma procesuālo tiesiskumu un pamatotību, tā kā tas neatbilst procesuālās ekonomijas principam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251., 253.panta pirmo daļu, un 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Atcelt Liepājas pilsētas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1452 **ar tā pieņemšanas dienu** un **izbeigt lietvedību.**

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā Lielā ielā 4, Liepājā.

Tiesnese A.Kudrēviča